

CONSENS TOTAL ENTRE ELS GOVERNOS DEL MADRID I VITÒRIA

La policia basca, a per totes

Dos anys de govern de coalició entre el PSE-PSOE i el PNV, i vuit anys de polèmiques han calgut perquè l'administració central i basca arribaren a un acord sobre el desplegament total de l'Ertzaintza (policia autònoma basca). Segons el Departament d'Interior, una bona data per a assumir les competències podria ser la de 1995.

A. Zugasti (Sant Sebastià)

L'acord a què han arribat les dues administracions significa la posada en marxa de tot un pla amb la finalitat que, en un període relativament curt (que malgrat no estar fixat en l'acord, segons el Departament d'Interior, podia ser com a data límit el 1995), l'Ertzaintza assumisca totes les competències de les Forces de Seguretat de l'Estat (FSE) en el País Basc amb l'excepció dels temes de caràcter extracomunitari.

Aquest punt, juntament amb el desbloqueig de la Junta de Seguretat, que des de fa un any no realitzava cap reunió, estableix un consens entre les dues parts en la interpretació de l'article 17 de l'estatut d'Autonomia, que regulava tots els aspectes policials bascos.

Tota aquesta sèrie d'acords, condensats en un document amb quatre punts, s'han valorat com una «fita històrica» per part dels dos socis de govern, malgrat que l'oposició espera que el titular del Departament d'Interior, Juan Lasa, expliqui als grups parlamentaris els detalls de la firma.

Els mateixos partits hauran de determinar ara quines seran les competències de l'Ertzaintza, primer punt dels temes que seran tractats en la Comissió de desenvolupament estatutari, creada arran del pacte antiviolença de gener de 1987.

¿Un desplegament de l'Ertzaintza o un replegament de les altres policies?

Amb Corcuera, sí

Malgrat que les fonts del govern basc han estat reticents a l'hora de parlar sobre la importància del nou ministre de l'Interior en aquestes converses (amb José Barrionuevo les tensions eren manifestes), s'ha deixat entreveure que, en gran mesura, és deguda a José Luis Corcuera la bona marxa de les negociacions. Juan Ramon Guevara, conseller de Presidència i un dels representants bascos, assegurava que «Corcuera ha tingut una voluntat política

clara a l'hora d'arribar a un acord i vull agrair-li públicament aquesta voluntat i la seua comprensió de la importància d'arribar-hi».

Una altra de les persones a què s'atribueix l'èxit d'aquest acord és el secretari d'Estat per a la Seguretat, Rafael Vera, del qual es diu que és un home pragmàtic i negociador.

En realitat, no ha estat una tasca senzilla aconseguir el consens en el tema de l'Ertzaintza perquè des que va iniciar la seua gestió, la qüestió policial havia aconseguit aixecar un vertader mur d'incomprensió entre les dues administracions. Si d'una banda es creia que els bascos preparaven el seu propi exèrcit, des del Departament d'Interior totes aquestes qüestions es mantenien en un absolut secret, fins i tot per als mitjans de comunicació, que moltes vegades han protestat per l'obscurantisme que envolta qualsevol qüestió policial.

La policia autònoma basca té actualment un total de 3.624 agents procedents de set promocions i abraça el 42% del territori de la Comunitat (el 27% de la població, ja que el desplegament no s'ha fet efectiu en les grans zones urbanes). Segons els càlculs previstos pel govern basc, quan l'Ertzaintza assumisca totes les competències, hi haurà prop de 8.000 policies que abraçaran totes les competències establertes en l'acord. Aquesta firma, això no obstant, tindrà conseqüències directes en el ritme d'eixida de promocions (a partir d'ara es prorro-

garà el període d'entrenament de sis a nou mesos), i es pot deduir per això que l'administració central ha frenat les aspiracions inicials del govern autònom d'un ràpid desplegament de la seua policia.

I malgrat que la paraula *replegament* de les Forces de Seguretat de l'Estat mai no ha agradat als representants de l'administració central, el ministre Corcuera ha hagut de reconèixer que «l'augment de policia autònoma i l'assumpció de serveis que actualment les FSE duen a terme es correspondrà amb una adequació dels serveis competencials d'aquestes forces en el conjunt del País Basc».

Aquesta lenta assumpció de competències inclou els temes de terrorisme i exclou totes les qüestions extracomunitàries.

Davant la idea que l'Ertzaintza prenga part en accions contra terroristes, el conseller Juan Lasa assegura que «intervindrà en aquests casos com en qualsevol tipus de delictes». Per això, al text de l'acord es reconeix a la policia basca el seu caràcter «ordinari i integral», i per això també, hi ha fonts de l'administració basca que han destacat la necessitat de coordinació entre les dues forces policials.

El ministre Corcuera opina que «la col·laboració ha de ser imprescindible per a un millor servei en la lluita contra el terrorisme», malgrat que aquest aspecte no es veu reflectit en la lletra del text consensuat, on a l'Ertzaintza se li reconeix un accés directe però restringit als bancs de dades policials d'El Escorial. Aquest detall, això no obstant, no vol dir que el conseller d'Interior Juan Lasa assegure que això anterior «és un salt qualitatiu que es correspondrà amb el lliure accés de l'administració central als nostres arxius en temes estrictes policials».

José Luis Corcuera.

L'Ertzaintza ha patit també el terrorisme amb la mort en atemptat d'un dels seus comandaments, Carlos Díez Artotxa, al març de 1985 i la del director de la policia autònoma Genaro García de Andoain, el 1986, en acte de servei quan tractava d'alliberar el segrestat Lucio Aguinagalde.

Malgrat que l'acord del desplegament de l'Ertzaintza amplia les seues competències als casos terroristes (a més de les àrees de seguretat ciutadana, policia administrativa i documentació i alguns aspectes de la policia judicial), les FSE mantenen totes les àrees extracomunitàries, com és el cas de la vigilància de costes i fronteres, expedició de passaports, etc.

Reaccions cauteloses

Els socis del govern basc, PSE-PSOE i PNV són els dos únics partits que s'han mostrat incondicionalment favorables a l'acord a què s'ha arribat

a Madrid. Les paraules més elogioses provenen del vice-lehendakari socialista Ramón Jáuregui, que el considera com un pas més en la normalització del País Basc, «s'inscriu en un moment esperançador sobre la possibilitat de trobar un final al fenomen de la violència». La interpretació del Partit Popular és, per contra, radicalment oposada, ja que el portaveu del seu grup parlamentari, Julen Guimón, ha qualificat aquest acord de «claudicació dels socialistes en el basar d'Alger». Els representants del PP consideren que l'acord és una traïció a la legalitat i una reforma encoberta de l'Estatut.

Tasio Erkicia, membre de la Mesa Nacional d'Herri Batasuna, relaciona també la mesa d'Alger amb l'acord de l'Ertzaintza quan assegura que «es donen alguns fenòmens que porten a la conclusió que les negociacions són el punt de referència. És bastant sospitos que s'haja arribat a l'acord sobre l'Ertzaintza d'una manera tan ràpida i que s'insistesca que això no té res a veure amb les negociacions d'Alger». Erkicia considera, però, que l'Ertzaintza continuarà com un cos dependent de la guàrdia civil o de la policia: «més que un desplegament, hi haurà un replegament de les altres policies. Serà només un canvi d'uniforme».

D'altra banda, Eusko Alkartasuna opina que a l'acord «es donen bases a HB per a criticar-lo millor, i si nosaltres haguérem estat en el govern, no l'hauríem firmat». Per a EA, l'única cosa que han fet les dues parts és redactar de nou l'article 17 de l'Estatut, i critica l'escassa informació confidencial que tindrà la policia basca.

Davant aquesta sèrie de valoracions tan diverses, però a la vegada tan interrelacionades en les seues crítiques, hi destaca l'actitud d'Euskadiko Ezquerria, que no té cap intenció de criticar la firma de l'acord fins que el conseller Juan Lasa no comparega davant el Parlament basc.

Al marge d'aquestes qüestions partidistes, no hi ha dubte que l'acord sobre el desplegament de l'Ertzaintza serà una fita, fins i tot en les relacions entre el govern de Madrid i el de Vitòria. Després hi ha les interpretacions de cadascú, entre les quals destaca, sense cap dubte, una veu privilegiada: Luis María Retolaza, conseller d'Interior del govern basc des de les legislatures de Carlos Garikoetxea fins l'any passat, considerat el *pare* de l'Ertzaintza i el més gelós protector dels seus secrets, que assegurava, en tenir coneixement de la firma, que «el govern central s'ha aproximat a la postura dels nacionalistes». □

L'assumpció de competències inclou el terrorisme i exclou les qüestions extracomunitàries.